

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 33/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou BAKO JANČIAR LEVRINC – advokáti s. r. o., konajúcej prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Miloša Levrinca, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 49/2016 z 31. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“),

ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 49/2016 z 31. mája 2018 (ďalej len „najvyšší súd“ a „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa podanou žalobou na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) domáhal zrušenia rozhodnutia Okresného úradu Banská Bystrica, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií č. OU BB-OCDPK-2015/015590 z 9. júna 2015 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím mesta Banská Bystrica č. OVZ-DS-17281/25590/2015-Bod z 5. marca 2015. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 23 S 126/2015 z 6. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobnému návrhu vyhovel, napadnuté rozhodnutia správnych orgánov zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru krajského súdu sa napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov nezákonne rozhodlo o tom, že sťažovateľovi sa nepriznalo postavenie účastníka konania.

3. Proti rozsudku krajského súdu žalovaný podal v zákonnej lehote v celom rozsahu odvolanie z dôvodu, že bol toho názoru, že prvostupňový súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci v intenciách § 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom rozhodol o podanom odvolaní tak, že rozsudok prvostupňového krajského súdu zmenil a žalobu sťažovateľa zamietol.

4. Sťažovateľ namieta, že odvolací najvyšší súd v napadnutom rozsudku „*v rozpore s obsahom správneho spisu, najmä v rozpore s obsahom podaní sťažovateľa nesprávne posúdil skutkový stav a právny záver, že sťažovateľ v uvedenom stavebnom konaní nenamietal, že bude zasiahnuté do vlastníckeho práva sťažovateľa k pozemku a stavbám samotnou stavbou, ktorá bola predmetom konania o vydanie stavebného povolenia... ; resp. že nenamietal vplyv samotnej stavby na jeho vlastnícke právo, ale namietal negatívny dosah*

jednotlivých úkonov súvisiacich s jej výstavbou, a teda nesplnil predpoklady účasti v stavebnom konaní...

S takýmito neudržateľnými nesprávnymi a nezákonnými závermi a napádaným rozhodnutím odvolacieho súdu sťažovateľ nielenže nesúhlasí, ale zároveň má za to, že napádaným rozhodnutím došlo k porušeniu uvádzaných základných práv...“.

5. Sťažovateľ ďalej takto argumentuje: *«Odvolací súd svojim nesprávnym a nezákonným rozhodnutím, nemajúc oporu v skutočných tvrdeniach sťažovateľa a dôkazoch nachádzajúcich sa v súdnom spise, zasiahol do práv sťažovateľa takým spôsobom, že došlo k porušeniu nielen základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, ale v konečnom dôsledku k porušeniu aj základného vlastníckeho práva sťažovateľa, ktorý v dôsledku napádaného rozhodnutia sa nemôže ďalej patrične brániť v stavebnom konaní, resp. voči stavebnému povoleniu a súvisiacej stavbe, ktoré sa priamo dotýkajú a obmedzujú vlastnícke práva sťažovateľa k jeho susedným pozemkom a stavbe...
... sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že vydaním posudzovaného stavebného povolenia bude dotknutý na svojich vlastníckych právach k susediacej stavbe... a k susediacemu pozemku, ktorých užívanie bude obmedzené. Poukázal na skutočnosť, že v dôsledku vydania stavebného povolenia a stavby, ktorá bude ním povolená dôjde k zahusteniu dopravy (premávky) na jedinej príjazdovej nevyhovujúcej komunikácii, na ktorú sa povoľovaná stavba napája, čím bude ohrozené vlastnícke a iné právo sťažovateľa k susediacej stavbe a pozemku, predovšetkým bezpečný prístup do obydli sťažovateľa (susediacej stavby), čo samozrejme ovplyvňuje jej užívanie. Teda takýto bezpečný prístup do obydli sťažovateľa (susednej stavby) bude ohrozený práve vydaním stavebného povolenia a povolením výstavby „Obytný súbor Suchý vrch, Pod Flosom, Banská Bystrica“, a predovšetkým povolením výstavby stavebného objektu “SO 05 Komunikácie a spevnené plochy“, ktorej používaním dôjde k zahusteniu premávky a obmedzeniu užívania a bezpečného prístupu k obydliu sťažovateľa. Sťažovateľ predložil do stavebného konania uvedený list vlastníctva preukazujúci vlastníctvo k susediacej stavbe a susediacim pozemkom. Zároveň sťažovateľ poukázal v zmysle ust. § 62 ods. 4 stavebného zákona na skutočnosť, že od vydania územného rozhodnutia došlo k podstatným zmenám (v danej lokalite sa pravidelne nesvieti, najmä v zimnom období nie je udržiavaná prístupová komunikácia, prístupová komunikácia*

sa v dôsledku nedostatočnej údržby stala nevyhovujúcou a zdravie a život ohrozujúcou-výtlky, zosuv, o čom sťažovateľ predložil aj fotodokumentáciu...), v dôsledku čoho podľa sťažovateľa, uskutočnením alebo užívaním povolenanej stavby, by sa mohli ohroziť verejné záujmy chránené týmto zákonom a osobitnými predpismi alebo neprimerane obmedziť, či ohroziť práva a právom chránené záujmy účastníkov vo väčšom rozsahu, než sa počítalo v územnom rozhodnutí. Na tieto skutočnosti a tvrdenia sťažovateľa však Najvyšší súd Slovenskej republiky v napádanom rozhodnutí vôbec nereflektoval. Uvedené skutočnosti sú podstatné, nakoľko zakladajú podľa zákona sťažovateľovi postavenie účastníka uvádzaného stavebného konania bez ohľadu na skutočnosť či ako účastník vystupoval alebo nevystupoval v územnom konaní (§ 64 Stavebného zákona).»

6. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu, zrušil napádaný rozsudok najvyššieho súdu, vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

11. Podľa č. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Článok 36 ods. 1 listiny zakotvuje obsahovo totožné právo.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok stanovených zákonom. Podľa čl. 47 ods. 3 všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

12. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke arbitrárnosti rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bol zmenený prvostupňový rozsudok krajského súdu a ktorým sa žalobnému návrhu sťažovateľa nevyhovelo. Sťažovateľ pritom vidí arbitrárnosť najmä v nesprávnom vyhodnotení predložených dôkazov, ktoré podľa jeho názoru viedli najvyšší súd k nesprávnemu právnemu názoru. Nosná časť sťažovateľov argumentácie sa tak upína na skutkové otázky a ich vyhodnotenie najvyšším súdom. Ústavný súd v rozsahu sťažnosti sťažovateľa a jeho argumentácie pristúpil k prieskumu, či výklad najvyššieho súdu nebol natoľko svojvoľný, že by to mohlo znamenať zásah do sťažovateľom označených základných práv, najmä do práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Najvyšší súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že v skutkovo totožnej veci už bolo rozhodnuté rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžo 57/2016 z 31. mája 2017, a preto v rozhodnej časti odôvodnenia odkázal na tento rozsudok, ktorý uvádza:

«Predmetom právneho posúdenia v tomto odvolacom konaní je otázka účasti žalobkyne v konaní o vydanie stavebného povolenia, ktorá v odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa namietala, že bola ukrátená na svojich právach rozhodnutím žalovaného, nakoľko tento jej nepriznal postavenie účastníka konania vo veci vydania stavebného povolenia na stavbu „Obytný súbor Suchý vrch - Pod Flosom“ s poukazom na to, že stačí ak existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckeho práva k pozemkom a stavbám a nevyžaduje sa faktický reálny zásah do týchto práv.

V konaní preto bolo nutné vychádzať predovšetkým z ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) upravujúcich účastníkov stavebného konania, stavebné konanie a stavebné povolenie, kolaudáciu stavieb, konanie o dodatočnom povolení stavby ako aj z ustanovení obsahujúcich vymedzenie niektorých pojmov, ktorých obsah súd prvého stupňa v prejednávanom prípade správne aplikoval.

V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na ustanovenie § 59 ods. 1 písm. h/ stavebného zákona, podľa ktorého sú účastníkmi stavebného konania aj osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté pričom platí, že (v zmysle ustanovenia § 139 ods. 2 písm. d/ stavebného zákona) susednom stavbou je aj stavba na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté...

Podľa názoru odvolacieho súdu postavenie účastníka správneho konania v tej - ktorej veci má iba len subjekt, ktorému zákon výslovne v príslušnom ustanovení takéto postavenie priznáva. Eventuálne možným jednostranným výkladom zákona (podľa ducha zákona) postavenie účastníka správneho konania je možné priznať aj vtedy, ak sa konanie a rozhodovanie bezprostredne dotýka práva oprávnených záujmov príslušného subjektu...

Účastníkom správneho konania (§ 14 ods. 2 Správneho poriadku) je aj ten, komu osobitný predpis takéto postavenie priznáva, napr. podľa § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona účastníkmi stavebného konania sú: osoby, ktoré majú vlastnícke a iné práva k pozemkom a stavbám na nich, vrátane susedných pozemkov a stavieb, ak vlastnícke alebo iné práva k týmto môžu byť stavebným povolením dotknuté.

Odvolací súd poznamenáva, že pre posúdenie, či určitá fyzická alebo právnická osoba mala respektíve nemala byť účastníkom stavebného konania je potrebné skúmať, či uskutočnením stavby podľa podmienok stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Sžp/20/2012 zo dňa 13.12.2012).

Z uvedeného pre odvolací súd jednoznačne vyplýva, že existencia (hoc len potenciálneho) ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám je spätá výlučne so stavbou uskutočnenou v zmysle stavebného povolenia. Zo spisového materiálu má však odvolací súd preukázané, že žalobkyňa nenamietala, že bude zasiahnuté do vlastníckeho práva k pozemku a stavbám samotnou stavbou, ktorá bola predmetom konania o vydanie stavebného povolenia („Obytný súbor Suchý vrch, Pod Flosom, Banská Bystrica“), namietla uskutočňovanie resp. realizáciu stavby, ktorá zasiahne do práv všetkých vlastníkov stavieb s tým, že poukázala na prebiehajúce problémy s príjazdovou komunikáciou, so zahustením ako aj s bezpečným prístupom do obydlija.

Vzhľadom na platnú právnu úpravu dospel odvolací súd k záveru, že správny orgán nepochytil, ak rozhodol, že žalobkyňa nemala postavenie účastníka konania, nakoľko žalobkyňa nesplnila predpoklady účasti zakotvené v ustanovení § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, pretože nenamietala vplyv samotnej stavby na jej vlastnícke právo, ale namietala negatívny dosah jednotlivých úkonov súvisiacich s jej výstavbou.

Stavebné konanie bolo vedené pre stavbu „Obytný súbor Suchý vrch, Pod Flosom, Banská Bystrica“ stavebný objekt „SO 05 Komunikácie a spevnené plochy“, ktorá bude neskôr slúžiť ako ubytovacie zariadenie. Táto skutočnosť nie je bez právneho významu, keďže možno predpokladať zvýšený pohyb osôb na stavebnom pozemku a s tým spojené vyššie nároky už len na prístupové komunikácie a parkovacie plochy, to však samo o sebe neznamená, že vlastnícke právo žalobkyne môže byť vydaným stavebným povolením a následným užívaním stavby dotknuté.

Vplyv povoľovanej stavby na právo žalobkyne v užívaní vlastnej stavby podľa odvolacieho súdu nemožno vyvodit' zo žiadnych námietok a pripomienok vznesených žalobkyňou (či už v správnom alebo súdnom konaní), nakoľko pre odvolací súd bez pochyb vyplýva, že námietky žalobkyne sa vzťahujú výlučne na úkony a práce súvisiace s výstavbou.

Žalobkyňa v celom konaní neuviedla žiadne tvrdenia, ani nepredložila žiaden dôkaz preukazujúci zásah povoľovanej stavby do vlastníckych práv k susediacim stavbám a pozemkom, naproti tomu rozsiahlymi opismi uviedla, akým spôsobom zasahuje výstavba do užívania obydlí.

Vo svetle uvedeného mal odvolací súd za zrejmé, že žalobkyňa nespĺňa podmienky ustanovenia § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona na určenie, že sa v jej prípade jedná o účastníka konania vo veci vydania stavebného povolenia, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že povoľovaná stavba uskutočnená podľa stavebného povolenia by čo i len potenciálne zasiahla do vlastníckych práv k susedným stavbám a pozemkom, pričom platí, že žalobkyňou namietaná výstavba je prirodzenou súčasťou stavebných prác, ktoré určitou mierou obmedzujú resp. zasahujú do obvyklého užívania susediaceho pozemku či stavby, pričom vlastníci susediacich pozemkov a stavieb sú povinný ich v primeranej miere zniesť.»

14. Po predbežnom prejednaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd reagoval na argumentáciu sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom, z napádaného rozsudku je zrejmé, na základe akých právnych predpisov rozhodol a akými úvahami sa spravoval, pričom aplikácia právnej úpravy nie je v rozpore s jej zmyslom a účelom. Nesúhlas sťažovateľa s rozsudkom najvyššieho súdu nemôže sám osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Ústavný súd v argumentácii sťažovateľa nenašiel nič, čo by mohlo spochybníť závery najvyššieho súdu, prípadne čo by signalizovalo zásah do základných práv a slobôd. Naopak, rozsudok najvyššieho súdu je zrozumiteľný a právne logický.

15. Ústavný súd dopĺňa, že ústavný súd nie je ďalšou štandardnou opravnou inštanciou, ale ochrancom ústavnosti, a preto nemôže opätovne viesť dokazovanie či korigovať skutkové zistenia, tak ako to požaduje sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Keďže ústavný súd nezistil žiadne ústavnoprávne vady rozsudku najvyššieho súdu, ktoré by odôvodňovali zásah v súlade s jeho právomocami, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

16. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že sťažovateľ namietal aj viaceré články ústavy (najmä čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2), ktoré garantujú predovšetkým procesné práva, avšak neuviedol bližšiu argumentáciu, v čom vidí porušenie týchto práv. Ani ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti žiadne takéto skutočnosti nezistil. Namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, resp. práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu videl sťažovateľ taktiež iba v záveroch napadnutého rozsudku najvyššieho súdu. Ústavný súd s odkazom na už uvedené konštatuje, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená aj vo vzťahu k týmto označeným základným právam.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2019